

формація про той чи інший товар, відбувається його купівля-продаж за зразками, формуються ціни, а також здійснюється торгівля цінними паперами та іноземною валютою.

Основні передумови для створення та повноцінного розвитку біржової справи розпочалися ще в період непу в колишньому СРСР. На сьогодні, в Україні, можемо з упевненістю сказати, що період становлення біржової діяльності в період незалежності завершився. Торги розпочали більше ніж 80 бірж. Звичайно ще занадто рано прирівнювати українські біржі до рівня передових світових бірж, таких як: "Чикаго Борд оф Трейд" чи "Чикаго Меркентайл ексчеґґндж", проте й вони на території нашої держави розпочинають відігравати самостійну і досить значну роль у процесі оптової торгівлі.

Проте, як і в будь-якій галузі, що на сьогодні існує в Україні, існують свої негативні фактори та об'єктивні причини, які призводять до пере-профільювання, закриття та "недовіри" до діяльності національних бірж. Кризові явища поглиблюються і тому стан біржової торгівлі відображає загальний стан біржової економіки.

І все ж формування ринкової економіки, провідним інститутом якої є біржа, об'єктивно примушує нас розвивати діяльність бірж. Об'єктивними причинами, що підштовхують цей процес, є: розвал економіки та фінансової системи, наявність-матеріально-технічної бази, нерозривність суто ринкових відносин між виробниками і споживачами, горизонтальні зв'язки та бартерний обмін та необхідність визначення співвідношення між прибутком, ризиком і капіталом.

В юридичному плані біржі в усіх країнах є офіційно зареєстрованими об'єднаннями, що створюються в різних правових формах. Найчастіше використовується форма товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства.

Незважаючи на позитивну світову практику біржової діяльності, в Україні й досі не створена біржа, яка відповідала б ролі регулятора стихійних процесів ціноутворення базових активів. Жодна із функціонуючих в Україні бірж не відповідає за своєю суттю класичному поняттю біржі ні в економічному, ні в організаційному аспектах.

Практика біржового будівництва не створила кола біржових товарів, не запровадила торгівлі стандартними контрактами на жоден з базових активів.

Законодавчі акти досить поверхові, не містять цілого ряду головних аспектів створення строкового ринку.

Багато нерозв'язаних питань стосується сировинних ринків України, в тому числі найважливіших (аграрно-сировинного та енергетичного).

Єдиної державної політики щодо структурування цих ринків на спот і ф'ючерсний (строковий) досі немає. Кожне галузеве міністерство створює свої відомчі біржі: Українську аграрну біржу (УАБ), Енергетичний ринок тощо – замість законодавчої підтримки чинних бірж. Спотовий зерновий ринок України також не створено через відсутність на ньому інфраструктурних інститутів, таких як приватні елеватори. Адже елеватори є настільки важливою ланкою зернового ринку, що за умови їх перебування в державній власності зерновий спотовий ринок може функціонувати лише теоретично.

Усі чинники та показники призводять до того, що на сьогодні існування повноцінного біржового ринку просто неможливе. І основними причинами виступає недосконале законодавство та система підвідомчості бірж.

Література

1. Дахно І. І. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / Дахно І. І., Барановська В. А., – К.: Вид. "Центр навчальної літератури", – 2009 р. – 90 с.

2. Коренівська І. І. Історія виникнення бірж і формування сучасних біржових структур / Коренівська І. І.: – К. – 2003 р. – 55 с.

УДК 347.764:347.82 (043.2)

Павленко М.В.,
к. ю. н., адвокат,
Конихов О.О.
студент,

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКІ САНКЦІЇ

Господарська діяльність повинна здійснюватися суб'єктами господарювання за правилами, які встановлені законодавством. У випадках недотримання цих правил до правопорушників застосовуються адміністративно-господарські санкції, загальні положення стосовно яких закріплені в главі 27 ГК України. З одного боку, такі санкції є новелою цього Кодексу, а з іншого боку – вони існували і до його прийняття. [6, с. 264]

Адміністративно-правові санкції, тобто заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків можуть бути застосовані уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Господарський кодекс України у ст. 239 встановлює такі види адміністративно-господарських санкцій: вилучення прибутку (доходу); адміністративно-господарський штраф; стягнення зборів (обов'язкових платежів); застосування антидемпінгових заходів; припинення експортно-імпортних операцій; застосування індивідуального режиму ліцензування; припинення дії ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом господарювання певних видів господарської діяльності; анулювання ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності; обмеження або зупинення діяльності суб'єкта господарювання; скасування державної реєстрації та ліквідація суб'єкта господарювання.

В юридичній літературі неодноразово зверталась увага на проблемні питання стосовно видів адміністративно-господарських санкцій. Так, на думку

М. Лук'янця, значна частина санкцій, наведених у цьому переліку, за своїм змістом не відповідає визначенню адміністративно-господарських санкцій у ст. 238 ГК України [7, с.12]. Разом із цим доречною в цьому випадку є точка зору В.С. Щербини, яка полягає в тому, що нечіткість і неповнота визначення в ч. 1 ст. 238 ГК України мети застосування адміністративно-господарських санкцій (в тому числі і відсутність вказівки на каральну функцію застосування цих санкцій) не повинні слугувати головним (визначальним) критерієм віднесення тих або інших заходів впливу до адміністративно-господарських санкцій, а також протиставлення їх заходам юридичної відповідальності [8, с. 184].

Оскільки однією зі сторін у цих відносинах є орган державної влади або орган місцевого самоврядування, а відносини складаються у сфері господарювання, вони є адміністративно-господарськими, в яких поєднуються елементи публічного і приватного права.

Питання накладення адміністративно-господарських санкцій регулюється не лише Господарським кодексом, цілою низкою законів України встановлено таку адміністративно-господарську санкцію, як *призначення тимчасового керуючого (адміністрації)*.

Так, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку має право призначати тимчасово (до двох місяців) керівників фондових бірж, депозитаріїв та інших установ інфраструктури фондового ринку (п. 16 ст. 8 ЗУ "Про державне регулювання ринку цінних паперів"); правом відсторонювати керівництво від управління фінансовою установою та призначати тимчасову адміністрацію наділена Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України (п.5 ч. 1 ст. 40 ЗУ "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових по-

слуг"; Національний банк України має право призначати тимчасову адміністрацію у випадках, встановлених ст. 75 ЗУ "Про банки і банківську діяльність"

Отже, правове регулювання адміністративно-господарських санкцій потребує подальшого вдосконалення шляхом можливої уніфікації норм різних законів та взаємоузгодження їх з нормами Господарського кодексу України, а практика застосування зазначених санкцій – аналізу з метою виявлення ефективності їх застосування.

Література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
2. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів" від 30.10.1996 № 448/96-ВР.
3. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 № 2664-III.
4. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 № 2121-III.
5. Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" від 21.03.91 р. № 875-XII.
6. Подцерковный О. П. Хозяйственно-правовые санкции / О. П. Подцерковный // Хозяйственное право Украины / Под ред. А. С. Васильева, О. П. Подцерковного. – [2-е изд., перераб. и доп.] – Х. : ООО "Одиссей", 2006. – С. 263-279.
7. Лук'янець Д. Про правову природу адміністративно-господарських санкцій /Д. Лук'янець // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 3. – С. 10-15.
8. Щербина В. С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності / В. С. Щербина // Вісник господарського судочинства. – 2006. – № 2. – С. 180-185.

УДК 346.7:656 (043.2)

Родіна В.В.,
к.ю.н.,

Донецький юридичний інституту МВС України, м. Донецьк, Україна

ГОСПОДАРСЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

У праві слово "компетенція" зазвичай означає сукупність юридично встановлених повноважень (прав та обов'язків) керуючого органу, поса-